

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Смирновської Софії Богданівни «Удосконалення техніко-тактичної підготовки ватерполістів на етапі попередньої базової підготовки з урахуванням індивідуальних психофізіологічних характеристик», поданої з метою присудження їй ступеня доктора філософії за спеціальністю 017 - Фізична культура і спорт галузі знань 01 - Освіта/Педагогіка

Дисертація Смирновської Софії Богданівни «Удосконалення техніко-тактичної підготовки ватерполістів на етапі попередньої базової підготовки з урахуванням індивідуальних психофізіологічних характеристик» є актуальною завершеною самостійною науковою кваліфікаційною працею, яка має теоретичне та практичне значення, в цілому відповідає вимогам Постанови кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення розової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 341 від 21.03.2022 № 502 від 19.05.2023 № 507 від 03.05.2024) та Наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019), й може бути рекомендованою до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

Актуальність обраної теми

В сучасних умовах розвитку водного поло, досягнення високих результатів неможливе без виконання граничних до людських можливостей навантажень. Завдяки тенденції останніх років щодо комерціалізації спорту, ущільнився календар змагань та загострилася змагальна боротьба. Відповідно до цього, ставляться нові вимоги до різних сторін підготовленості у цьому виді спорту. Інтенсивність та обсяг тренувальних занять зросли до фізіологічного максимуму, збільшились вимоги до техніко-тактичної підготовки гравців високої кваліфікації та тривалості їх перебування на спортивній арені, тому тренери,

науковці та медики шукають резерви для підвищення результативності виступів спортсменів.

Дослідження останніх років, які були проведенні у руслі проблемних питань підготовки спортсменів у командних ігрових видах спорту, були зосереджені на напрямках фізичної, техніко-тактичної підготовки та особливостей визначення амплуа гравців. Поряд із тим, аналізуючи актуальні дослідження у водному поло слід відзначити невелику кількість досліджень українських вчених, а також те, що більшість досліджень, які стосуються техніко-тактичної підготовки ватерполістів спрямовані на аналіз та удосконалення командних дій цих спортсменів.

Разом з тим, у дослідженнях проведених в ігрових видах спорту та спортивних єдиноборствах зазначається, що на сьогоднішній день одним із невичерпаних резервів до удосконалення техніко-тактичної підготовки спортсменів є диференціація їх підготовки.

У різних видах спорту, зокрема у єдиноборствах, за останні роки успішно реалізовано диференційовані підходи до підготовки спортсменів на різних етапах багаторічної підготовки з урахуванням психофізіологічних характеристик спортсменів. Враховуючи ці тенденції виникає актуальне питання диференціації підходу до техніко-тактичної підготовки ватерполістів з урахуванням їх психофізіологічних характеристик.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна

Обґрунтованість наукових положень дисертації базується на використанні таких методів дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення, документальний метод, опитування, педагогічне спостереження та педагогічний експеримент, методи математичної статистики (середнє арифметичне, середнє квадратичне відхилення, визначено критерій Шапіро-Уїлка, t-критерій Стюдента, критерій Вілкоксона, критерій Манна-Уїтні).

Перший розділ «Техніко-тактична підготовка в командних ігрових видах спорту» містить наукову інформацію щодо особливостей техніко-тактичної підготовки у командних ігрових видах спорту та у водному поло зокрема, а також

напрями удосконалення техніко-тактичної підготовки. Обґрунтованість отриманих результатів аналізу літератури забезпечена опрацюванням 202 джерел інформації, з яких – 123 іноземні.

У другому розділі «Методи та організація дослідження» описано методи дослідження, обрані для розв'язання поставлених завдань дисертаційної роботи, а також обґрунтовано їхню доцільність. Окрім цього, у даному розділі викладено інформацію про етапи організації дослідження.

Третій розділ «Напрями удосконалення техніко-тактичної підготовки у водному поло» описано особливості змагальної діяльності кваліфікованих ватерполістів різних ігрових амплуа, продемонстровано фактори результативності змагальної діяльності у водному поло, а також здійснено вимірювання психофізіологічних характеристик кваліфікованих ватерполістів та ватерполістів на етапі попередньої базової підготовки. Поряд із тим, в даному розділі висвітлено результати педагогічного спостереження за змагальною діяльністю у водному поло та опитування тренерів з водного поло.

У четвертому розділі «Ефективність авторської програми диференціації техніко-тактичної підготовки ватерполістів на етапі попередньої базової підготовки з урахуванням їх індивідуальних психофізіологічних характеристик» обґрунтовано та розкрито структуру та зміст авторської програми диференціації техніко-тактичної підготовки ватерполістів. Для перевірки ефективності авторської програми диференціації техніко-тактичної підготовки ватерполістів з урахуванням ігрового амплуа було проведено педагогічний експеримент. Після цього проаналізовано достовірність відмінностей результатів експериментальних та контрольних груп та сформовано висновки щодо ефективності авторської програми.

П'ятий розділ «Аналіз та обговорення результатів дослідження» містить дані про результати дисертаційного дослідження, отримані на різних етапах роботи. Також у цьому розділі зіставлено результати дослідження з науковими працями фахівців із зазначеної проблематики.

Висновки містять наукові положення, що відповідають поставленим завданням та доповнені перспективами подальших досліджень у зазначеному науковому напрямі.

Основні результати дисертації мають достатній рівень наукової новизни:

- *уперше* обґрунтовано доцільність диференціації техніко-тактичної підготовки ватерполістів з метою формування ігрових амплуа на етапі попередньої базової підготовки;

- *уперше* обґрунтовано способи диференціації техніко-тактичної підготовки ватерполістів з урахуванням індивідуальних психофізіологічних характеристик на етапі попередньої базової підготовки;

- *уперше* обґрунтовано комплекси засобів техніко-тактичної підготовки ватерполістів, що за структурою та змістом відповідають ігровим амплуа;

- *удосконалено* систему техніко-тактичної підготовки у водному поло;

- *набули подальшого розвитку* наукові положення щодо факторів результативності змагальної діяльності у спорті; засобів та методів підготовки спортсменів у водному; щодо структури та змісту змагальної діяльності кваліфікованих ватерполістів різних ігрових амплуа.

Практичне значення дисертаційної роботи полягає у розробці програм техніко-тактичної підготовки ватерполістів з урахуванням їх ігрових амплуа на етапі попередньої базової підготовки, практичних рекомендацій щодо підготовки ватерполістів з урахуванням їх індивідуальних психофізіологічних характеристик.

Результати дисертаційного дослідження використовуються при побудові процесу підготовки ватерполістів на початкових етапах багаторічної підготовки у ватерпольних командах КЗ «ДЮСШ ім. Анатолія Дідуха», ТВО «СОК «Євроспорт» та КДЮСШ ім. Юрія Кутенка. Впровадження підтверджено відповідними актами.

Повнота викладення матеріалів у публікаціях положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Основні наукові результати дисертації висвітлені у 4 статтях у фахових виданнях України. Кількість статей, зарахованих за темою дисертації, відповідає вимогам п. 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії.

Статті, опубліковані після набрання чинності Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, що зараховані за темою дисертації мають активний ідентифікатор DOI (Digital Object Identifier).

Вивчення змісту публікацій вказує, що вони повною мірою відображають зміст отриманих у дисертації результатів дослідження.

Основні теоретичні положення, експериментальні дані та висновки оприлюднено на міжнародних науково-практичних конференціях «Молода спортивна наука України» (Львів, 2022–2024pp); III Міжнародному конгресі «Рятування на воді» у м. Бидгощ (Польща); I Всеукраїнській науково-практичній конференції «Проблеми та перспективні напрями розвитку сучасного спорту: актуальні питання теорії та практики» (Харків, 2023р); VI Міжнародній конференції «Сталий розвиток та спадщина у спорті: проблеми та перспективи» (Київ, 2022р); Міжнародній науково-практичній конференції «Основні напрямки розвитку фізичної культури, спорту, фізичної терапії та ерготерапії» (Дніпро, 2023р); XVI Міжнародній конференції молодих вчених «Молодь та олімпійських рух» (Київ, 2023р); на конференціях кафедри теорії спорту та фізичної культури та кафедри водних та неолімпійських видів спорту Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського впродовж 2022–2024pp.

Відповідність вимогам до дисертації здобувача ступеня доктора філософії

Дисертація Смирновської Софії Богданівни «Удосконалення техніко-тактичної підготовки ватерполістів на етапі попередньої базової підготовки з

урахуванням індивідуальних психофізіологічних характеристик», (наукові керівники: кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент Островський М.В.; кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент Антонов С.В.), є завершеною науково-дослідною роботою та містить нові науково обгрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі фізичної культури та спорту. За оформленням і структурою дисертація відповідає основним вимогам до дисертацій здобувача ступеня доктора філософії. Згідно Акту метрологічної експертизи та перевірки первинної документації матеріалів та академічної доброчесності, порушень не виявлено. Публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення відбулися 11.04.2025 р. на спільному засіданні кафедри водних та неолімпійських видів спорту та кафедри олімпійського, професійного та адаптивного спорту Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського, протокол № 14.

ВИСНОВОК

За результатами розгляду дисертації Смирновської Софії Богданівни «Удосконалення техніко-тактичної підготовки ватерполістів на етапі попередньої базової підготовки з урахуванням індивідуальних психофізіологічних характеристик», наукових публікацій за її темою, встановлення особистого внеску здобувача, а також за результатами публічної презентації здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення, кафедра водних та неолімпійських видів спорту та кафедра теорії спорту та фізичної культури - структурні підрозділи Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського, вважають дисертацію актуальною завершеною самостійною науковою кваліфікаційною працею, яка має теоретичне та практичне значення, в цілому відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», Наказу МОН України від 12.01.2017 р. № 40 «Про

затвердження вимог до оформлення дисертації (зі змінами), й може бути
рекомендована до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

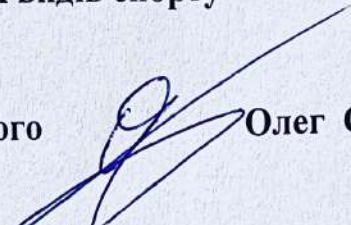
Головуючий на засіданні:

Кандидат педагогічних наук, професор

кафедри теорії водних та неолімпійських видів спорту

Львівського державного університету

фізичної культури імені Івана Боберського

 Олег СИДОРКО

22.04.2025р.

